

RAPPORT FRÅ PROGRAMSENSOR OM BACHELORPROGRAMMET I ARBEIDS- OG ORGANISASJONSPSYKOLOGI VED INSTITUTT FOR SAMFUNNSPSYKOLOGI, DET PSYKOLOGISKE FAKULTET, UNIVERSITETET I BERGEN, FOR 2020

Samanfatting:

Den faglege kvaliteten i bachelorprogrammet i arbeids- og organisasjonspsykologi er utvilsamt høg. Litteraturen er sentral og oppdatert, undervisings- og vurderingsformene svarar i stor grad til krava i kvalifikasjonsrammeverket, læringsutbytta er stort sett grundige og godt gjennomarbeida. Kort sagt så verkar studieopplegget godt gjennomtenkt og gjennomført. Programsensor har likevel nokre kommentarar og forslag til endringar, som er samanfatta her:

1. Har studieprogrammet i arbeids- og organisasjonspsykologi ei hensiktsmessig samansetting av emne og undervisnings- og vurderingsformer som er i tråd med programmet sin studieplan (mål og innhald)?
 - a. Det er klar samanheng mellom studieplanen til programmet og emna. Metode er nemnt i læringsutbytta, men ikkje i «Fagleg innhald». Det kan vurderast å nemne metode også der.
 - b. Studieprogrammet har undervisningsformer som er i tråd med studieplanen.
 - c. Det kan gjerast ei nærmare undersøking av om dei formative og summative vurderingsformene i nokre emne i tilstrekkelig grad testar ferdigheiter og generell kompetanse.
2. Er læringsutbytta på dei enkelte emna i tråd med Kvalifikasjonsrammeverket for høgare utdanning?
 - a. Programmet som heilskap tilfredsstillir utan tvil kvalifikasjonsrammeverket for bachelorutdanningar.

I tillegg er det notert ein del moment som ikkje er knytt til dei to punkta over og som er nærmare forklart til slutt i dokumentet:.

- Læringsutbyttebeskrivingane i ulike emne varierer i kor mykje og kor detaljert informasjon dei gir.
- Dei fleste emna har obligatorisk aktivitet, med nokre unntak. Obligatorisk aktivitet gjer det mogleg å teste ferdigheiter og generell kompetanse, som kan vere vanskelig å teste på eksamen. Det kan vurderast å innføre obligatorisk aktivitet på alle emna.
- Oversikten over emna i programmet er forvirrande og kan forenklast, og deler av den må oppdaterast.

Oppgåvene til programsensor:

Programsensor skal vurdere den faglege kvaliteten på studieprogramma: litteratur, undervisningsformer, vurderingsformer, læringsutbytte, studieopplegg og gjennomføring m.m. Programsensor står i tillegg fritt til å kome med egne kommentarar om alle tilhøve ved undervisninga, strukturen og innhaldet i studieprogramma. Ut over dette har Institutt for Samfunnspsykologi skissert følgjande oppdrag for programsensorperioden 2020: 1. Har studieprogramma i generell psykologi og arbeids- og organisasjonspsykologi ei hensiktsmessig samansetting av emne og undervisnings- og vurderingsformer som er i tråd med programmet sin studieplan (mål og innhald)? 2. Er læringsutbytta på dei enkelte emna i tråd med Kvalifikasjonsrammeverket for høgare utdanning? https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kd/vedlegg/uh/utbyttebeskrivelser_kvalifikasjonsrammeverk_endelig_mars09.pdf

Programsensor har i 2020 ikkje delteke i drøftingar i fagmiljøet om kvalitetsutvikling i programma.

Om bachelorprogrammet i Arbeids- og organisasjonspsykologi

Programmet har 60 plassar, og har særskild god inntakskvalitet med minimum 48,3 poeng for førstegangsvitnemål og 54,3 poeng ved ordinært opptak.

Oppbygginga av programmet

Bachelorprogrammet i arbeids- og organisasjonspsykologi inneheld 30 studiepoeng obligatoriske innføringsemne, 120 studiepoeng obligatoriske spesialiseringsemne, og 30 studiepoeng valfrie emne. Innføringsemna er Ex.phil., psykologiens historie, og metode. Spesialiseringsemna er åtte sentrale emne som varierer mellom fem og 30 studiepoeng og inkluderer bacheloroppgåva. Valfrie emne utgjer dei resterande 30 studiepoenga., og kan i prinsippet fyllast med alle typar godkjend høgare utdanning som ikkje overlappar med emne som er obligatoriske i programmet. Fleire slike emne er tilbydd ved fakultetet.

I studieprogrambeskrivinga som er på nettsidene til programmet ser det ut til å vere ein mangel. Under «Obligatoriske emne» står det at «spesialiseringa i arbeids- og organisasjonspsykologi er på 120 studiepoeng», medan dei sju emna som står der utgjer 105 studiepoeng. Lenger nede på nettsidene, under «Spesialisering» er emnet PSYK106 ført til, og då utgjer dei obligatoriske spesialiseringsemna 120 studiepoeng. Eg har tatt utgangspunkt i den lista over emne som utgjer 120 studiepoeng.

Programmet sin studieplan (mål og innhald)

I studieplanen til programmet står det at mål og innhald til programmet er: «Et bachelorstudium i arbeids- og organisasjonspsykologi vil gi studenten inngående innsikt i menneskelig samhandling og

kommunikasjon i arbeidslivet og betydninga av gode og dårlige arbeidsmiljø for medarbeidars velvære og effektivitet og produktivitet i verksemda.

Fagleg innhald:

Bachelorprogrammet i arbeids- og organisasjonspsykologi er 3-årig (180 studiepoeng). Det skal innehalde inntil 30 studiepoeng innføringsemne, 120 studiepoeng med spesialisering (1 1/2 års studium) innanfor arbeids- og organisasjonspsykologi eller ein godkjend fagkombinasjon. Alle, eller delar av dei siste 30 studiepoenga, kan veljast frå andre fag. Eit fullført bachelorprogram fører fram til graden Bachelor i arbeids- og organisasjonspsykologi.

Studiet tek utgangspunkt i det faktum at arbeidslivet er ein av dei viktigaste arenaene for menneske i vår tid. Gjennom arbeid treff vi andre, realiserer og utviklar oss som menneske og skaffar oss eit materielt livsgrunnlag. I løpet av studiet vil du få eit grunnleggjande innsyn i korleis enkeltindivid reagerer og handlar i høve til ulike sider ved organisasjons- og arbeidsliv, og kva verkemiddel ein kan nytte for å utvikle individ, grupper og organisasjonar, og også kva ein kan gjere for å førebyggje og handtere problem som kan finne stad på arbeidsplassen.

Det vert lagt vekt på å formidle kunnskap om og forståing av sentrale temaområde slik som: organisasjonsteori, leiing, psykososiale arbeidsmiljøfaktorar, stress, meistring, utbrenning, jobbtrivsel, mobbing, konflikthandtering, organisasjonskultur, organisasjonslæring, omstillingar, rekruttering, turnover, jobbuisikkerheit, arbeidsevne, mangfald, psykologiske kontraktar, karriereutvikling, sjukefråvere og helse i arbeidslivet.»

1. Har studieprogrammet i arbeids- og organisasjonspsykologi ei hensiktsmessig samansetting av emne og undervisnings- og vurderingsformer som er i tråd med programmet sin studieplan (mål og innhald)?

Har studieprogrammet ei hensiktsmessig samansetting av emne som er i tråd med programmet sin studieplan (mål og innhald)?

Bachelorprogrammet i arbeids- og organisasjonspsykologi inneheld følgjande: Innføringsemna er 30 studiepoeng og inneheld PSYK111 Psykologiens historie og PSYK13 Psykologisk metode som er grunnleggande emne som dei aller fleste bachelorprogram i psykologi inneheld. Ex. phil. er obligatorisk for alle som studerer ved UiB.

Obligatoriske spesialiseringemne er totalt 120 stp.: PSYK106 Personalpsykologi (15 stp.), PSYK110 Arbeids- og organisasjonspsykologi (30 stp.), PSYK112 Sosial- og personlegdomspsykologi (10 stp.), PSYK114 Utviklings-, kognitiv og biologisk psykologi (15 stp.), PSYK200 Leiingspsykologi (15 stp.), PSYK201 Bacheloroppgave i arbeids- og organisasjonspsykologi (15 stp.), PSYK202 Metode (15 stp.), PSYK210 Nyare teoretiske, metodiske og empiriske bidrag i arbeids- og organisasjonspsykologi (5 stp.).

Det er totalt 150 stp. med obligatoriske emne i programmet. Valfrie emne utgjør dei resterande 30 stp.

Vurdering:

Tema som blir nemnt i studieplanen kan finnast i følgjande emne:

PSYK106 Personalpsykologi : psykososiale arbeidsmiljøfaktorar, utbrenning, jobbtrivsel, mobbing, konflikthandtering, sjukefråvere og helse i arbeidslivet, arbeidsevne, mangfald.

PSYK110 Arbeids- og organisasjonspsykologi: organisasjonsteori, organisasjonskultur, organisasjonslæring, omstillingar, rekruttering, turnover, jobbusikkerheit.

PSYK112 Sosial- og personlegdomspsykologi: psykologiske kontraktar.

PSYK114 Utviklings-, kognitiv og biologisk psykologi: stress, meistring.

PSYK200 Leiingspsykologi: leiing, karriereutvikling.

PSYK201 Bacheloroppgave i arbeids- og organisasjonspsykologi:

PSYK202 Metode: metode er ikkje eksplisitt nemnt i «Fagleg innhald» i studieplanen, men er nemnt i læringsutbyta.

PSYK210 Nyare teoretiske, metodiske og empiriske bidrag i arbeids- og organisasjonspsykologi: sjukefråvere og helse i arbeidslivet mm.

Alle tema som blir nemnt i studieplanen kan finnast igjen i eitt eller fleire emne i studieplanen.

Metode er ikkje nemnt i «Fagleg innhald», sjølv om emnet utgjør 15 stp., men er tatt med i læringsutbyta. Det kan vurderast å inkludere metode også i «Fagleg innhald». Samansetting av emne er relativt lik den ein finn med samanliknbare studieprogram, dvs. programma ved UiO og NTNU. Det er klar samanheng mellom studieplanen og emna. Studieprogrammet har utan tvil ei hensiktsmessig samansetting av emne som er i tråd med programmet sin studieplan.

Har studieprogrammet hensiktsmessige undervisingsformer som er i tråd med programmet sin studieplan (mål og innhald)?

PSYK106 er eit 15 stp. emne med 30 timar undervising og seminar. PSYK110 er eit 30 stp. emne med 51 timar undervising og seminar. PSYK111 er eit 15 stp. emne med 17 dobbeltimar forelesing, samt seminar. PSYK112 er 10 stp. og har 12 dobbeltimar forelesing, samt seminar. PSYK113 er 5 stp. og har åtte dobbeltimar forelesing, samt seminar. PSYK114 er 15 stp. og har 18 dobbeltimar, samt seminar. PSYK200 er eit 15 stp. emne med 32 timar undervising, seminar og gruppeøvingar. PSYK201 er eit 15 stp. emne og har ni timar forelesingar og seminar. PSYK202 har 12 dobbeltimar forelesing, samt 12 timar øvingar. PSYK210 har 11 timar undervising og seminar.

Vurdering: Studieprogrammet har undervisningsformer som er forelesingar og seminar i alle emne, og enkelte emne har også øvingar og gruppearbeid i tillegg. Det betyr at alle emne har studentaktive undervisningsformer i form av seminar og/eller øvingar. Undervisningsformene er lik dei som tilsvarende studieprogram ved UiO, NTNU og UiT har. Kunnskapsdelen i læringsutbyttet dekkast i forelesingane, og seminaraktivitet kan dekke ferdigheits- og generell kompetansedelen. Det konkluderast med at studieprogrammet har undervisningsformer som er i tråd med studieplanen.

Har studieprogrammet hensiktsmessige vurderingsformer som er i tråd med programmet sin studieplan (mål og innhald)?

Vurderingsform kan vere summativ, der studenten sitt læringsutbytte testast ved slutten av emnet, eller formativ, der studenten må tilfredsstill eitt eller fleire obligatoriske arbeidskrav for å få gå opp til eksamen. Alle dei obligatoriske emna i programmet har både summative og formative vurderingsformer:

Summative vurderingsformer:

PSYK106: 4 timar skuleeksamen der to av tre oppgåver skal svarast på.

PSYK110: 8 timars skuleeksamen der ein del testar spesifikk kunnskap og ein del der denne kunnskapen settast inn i ein samanheng.

PSYK111: 4 timars skuleeksamen der ein skal svare på 2 av 3 essayoppgåver i innføring i psykologi og 1 av 2 i psykologiens faghistorie. Studenten må svare tilfredsstillande på alle oppgåvene for å greie eksamen.

PSYK112: 4 timars skuleeksamen der studentane skal svare på 2 av 3 oppgåver innan kvart av felte personlegdomspsykologi og sosialpsykologi, til saman 4 essayoppgåver. På eksamen må ein svare tilfredsstillande på alle oppgåvene for å greie eksamen.

PSYK113: 3 timars skuleeksamen der ein skal svare på 1 av 2 oppgåver i vitskapsteori og 1 av 2 oppgåver innan kvantitativ og kvalitativ metode. Ein må ein svare tilfredsstillande på begge oppgåver for å greie eksamen.

PSYK114: 5 timars skuleeksamen med 6 essayoppgåver (2 frå kvart temaområde) der 3 oppgåver skal svarast på (1 frå kvart temaområde).

PSYK200: 4 timars skuleeksamen der to av tre oppgåver skal svarast på.

PSYK201: Skriftleg gruppeoppgåve.

PSYK202: 4 timar skuleeksamen der ein skal svare på både ei kvalitativ og ei kvantitativ oppgåve.

PSYK210: Det nyttast ikkje summativ vurdering, berre formativ. Det nyttast ikkje karakterskala.

Formative vurderingsformer som må vere godkjent for å gå opp til eksamen:

PSYK106: Har ikkje obligatorisk aktivitet.

PSYK110: Har ikkje obligatorisk aktivitet.

PSYK111: Obligatorisk innlevering (arbeidskrav) er ei oppgåve på 1000 ord.

PSYK112: Arbeidskrav er bestått fleirvalstest.

PSYK113: Arbeidskrav er bestått fleirvalstest.

PSYK114: Arbeidskrav er bestått fleirvalstest.

PSYK200: Deltaking i undervisninga er obligatorisk.

PSYK201: Deltaking på undervisninga er obligatorisk. Ein munnleg gruppepresentasjon av oppgåva i plenum.

PSYK202: Arbeidskrav er to beståtte fleirvalstestar.

PSYK210: Aktiv deltaking på seminar, artikkellesing og gruppearbeid som førebuing til studentstyrt undervisning. Presentasjon av vitskapeleg tekst, leing av gruppe og plenumsdiskusjon av tekstar. Karakterskala er «stått/ikkje stått».

Vurdering: Det er i hovudsak skuleeksamen som brukast som summativ vurderingsform, med eitt unntak, PSYK210, der berre formativ vurdering nyttast. Skuleeksamen kan nyttast til å teste alle tre momenta i læringsutbyttet (kunnskap, ferdigheiter, og generell kompetanse), gitt at det er nok tid per oppgåve til dette. I PSYK111 er det 80 minutt per oppgåve, I PSYK112 er det 60 minutt per oppgåve, og i PSYK113 er det 90 minutt per oppgåve. I dei andre emna med skuleeksamen har kandidatane litt betre tid på kvar oppgåve. . Dersom ferdigheiter og generell kompetanse i mindre grad testast under eksamen så kan disse testast gjennom obligatorisk aktivitet i den formative vurderinga.

Formativ vurdering: PSYK106 og PSYK110 har ikkje formativ vurdering i form av obligatorisk aktivitet, og PSYK210 har som sagt berre formativ vurdering. I dei andre obligatoriske emna gjeld at for å gå opp til eksamen må obligatorisk aktivitet (arbeidskrav) vere bestått, som er fleirvalstestar eller deltaking i undervisninga. Obligatorisk aktivitet kan vere ein god måte å teste læringsutbytte som ikkje blir testa under eksamen. Ettersom eksamen vil teste kunnskapen som studenten har tilegna seg, og kanskje i mindre grad ferdigheiter eller generell kompetanse, så kan arbeidskrava nyttast til å teste disse. Då er ikkje fleirvalseksamen egna som formativ vurdering, då fleirvalseksamen berre testar kunnskap. To av emna med minst tid per oppgåve under eksamen, PSYK112 og PSYK113, har likevel fleirvalstestar som obligatorisk aktivitet. Det kan gjerast ei nærmare undersøking av om vurderingsformene i disse emna er i tråd med krav til ferdigheiter og generell kompetanse.

2. Er læringsutbyta på dei enkelte emna i tråd med Kvalifikasjonsrammeverket for høgare utdanning?

Kvalifikasjonsrammeverket for høgare utdanning set følgjande krav til den kunnskap, dei ferdigheiter, og den generelle kompetanse som kandidaten skal ha etter fullført bachelorgrad:

Tolking av oppdrag 2: Disse krava skal tilfredsstillast etter fullført bachelorgrad. Det er såleis læringsutbyttet på dei samla emna som skal tilfredsstillast krava. Læringsutbyttet på det enkelte emne må derfor tilfredsstillast eitt eller fleire av krava ovanfor, for å bidra til at programmet (alle emna) tilfredsstillast dei samla krava. Det er derfor gjort ei vurdering av kvart emne for å finne om emnet tilfredsstillast eitt eller fleire av krava til kunnskap, ferdigheiter og generell kompetanse.

Kunnskap:	
Kandidaten...	
- har brei kunnskap om sentrale tema, teoriar, problemstillingar, prosessar, verktøy og metodar innan fagområdet.	Ja. Alle emna tilfredsstillast dette kravet ved å ha sentral og oppdatert anbefalt litteratur.
- kjenner til forskings- og utviklingsarbeid innan fagområdet.	Ja. Alle emna tilfredsstillast dette kravet ved å ha sentral og oppdatert anbefalt litteratur.
- kan oppdatere sin kunnskap innan fagområdet.	Ja. Dette er ikkje eksplisitt nemnt i læringsutbyttebeskrivingane i emna, men ved å kjenne relevant teori og metode så må ein anta at kandidaten også kan ta til seg ny kunnskap. Alle emna tilfredsstillast dette kravet.
- har kunnskap om fagområdets historie, tradisjonar, eigenart og plass i samfunnet.	Ja. Alle emna tilfredsstillast dette kravet, og programmet inneheld også PSYK111 som framstiller psykologiens historie.
Ferdigheiter:	
- kan anvende fagleg kunnskap og relevante resultat frå forskings- og utviklingsarbeid på praktiske og teoretiske problemstillingar og	Ferdigheiter kan testast gjennom eksamen eller gjennom seminaraktivitet, diskusjonsgrupper og øvingsgrupper for eksempel. Skal dette testast gjennom eksamen, må eksamensoppgåvene formulerast slik at studenten viser at han/ho kan anvende fagleg kunnskap og treffe grunngjevne val. Ein annan måte å teste ferdigheiter er gjennom seminar osv. Alle dei obligatoriske emna har obligatorisk aktivitet der ferdigheiter kan utviklast og testast, og oppfyller dette kravet.

treffe grunnjevne val.	
- kan reflektere over eigen fagleg utøving og justere denne under rettleiing.	Ja. Alle emna har seminaraktivitet der rettleiing inngår.
- kan finne, vurdere og vise til informasjon og fagstoff og framstille dette slik at det belyser ei problemstilling	Ja. Å finne informasjon er sentralt i arbeidet med PSYK201, og er ein del av arbeidet også med dei andre emna.
- kan beherske relevante faglege verktøy, teknikkar og uttrykksformer	Ja. Alle emna tilfredsstillir dette kravet.
Generell kompetanse:	
Kandidaten...	
- har innsikt i relevante fag- og yrkesetiske problemstillingar.	PSYK202 Metode og PSYK201 Bacheloroppgåva tilfredsstillir dette kravet.
- kan planlegge og gjennomføre varierte arbeidsoppgåver og prosjekt som strekk seg over tid, aleine og som deltakar i ei gruppe, og i tråd med etiske krav og retningslinjer.	PSYK201 Bacheloroppgåva tilfredsstillir dette kravet.
- kan formidle sentralt fagstoff som teoriar, problemstillingar og løysingar både skriftleg, munnleg og	Ja. Gjennom seminaraktivitet tilfredsstillir alle emna dette kravet. Enkelte emne har eksplisitte krav om å presentere fagstoff munnleg for andre studentar, m.a. PSYK210.

gjennom andre relevante uttrykksformer.	
- kan utveksle synspunkt og erfaringar med andre med bakgrunn innan fagområdet og gjennom dette bidra til utvikling av god praksis.	Ja. Gjennom seminaraktivitet tilfredsstillir alle emna dette kravet. Enkelte emne har eksplisitte krav om å presentere fagstoff munnleg for andre studentar, m.a. PSYK 201 og PSYK210.
- kjenner til nytenking og innovasjonsprosessar.	Nytenking blir dekket i alle emna, og overlappar vel med innovasjon. Det er oppdatert kunnskap og utvikling av kunnskap som blir presentert, så dette blir dekket i programmet.

Summert opp så tilfredsstillir alle emna krava til kunnskap. Alle emna dekket det relevante tema godt og gir ei innføring i oppdatert teori og forskning, samtidig som historiske perspektiv er tatt med. Ferdigheiter er vanskeligare å vurdere, då det i stor grad avheng av innhaldet i seminar, gruppearbeid og øvingar. Alle emna har seminaraktivitet, og enkelte emne har også øvingar, så det er lagt til rette for at studentane kan anvende kunnskapen, reflektere over fagleg aktivitet, finne relevant litteratur, og beherske faglege verktøy. Alle emna tilfredsstillir minst tre av dei fem krava til generell kompetanse, og enkelte emne tilfredsstillir alle krava. Programmet som heilskap tilfredsstillir utan tvil kvalifikasjonsrammeverket for bachelorutdanningar.

ANDRE MOMENT SOM IKKJE INNGÅR I DEI TO OPPGÅVENE GITT TIL PROGRAMSENSOR

Læringsutbyttebeskrivingane i ulike emne varierer i kor mykje og kor detaljert informasjon dei gir. Dei fleste gir fyldig og detaljert informasjon. PSYK210 «Nyare teoretiske, metodiske og empiriske bidrag i arbeids- og organisasjonspsykologi» gir relativt lite og generell informasjon og ein kan vurdere å presisere og konkretisere læringsutbyttet i større grad dersom dette er mulig. Emnet skil seg ut frå dei andre emna då det presenterer nyare teori og metode og har stor grad av studentinvolvering, så det kan vere at det ikkje er mulig eller ønskelig å presisere læringsutbyttet i større grad.

Dei fleste emna har obligatorisk aktivitet, med unntak av PSYK106 og PSYK110. Det kan vere grunnar til det som er ukjente for programsensor. I tilfelle det var gått «under radaren» så nemnast det her. Obligatorisk aktivitet gjer det mogleg å teste ferdigheiter og generell kompetanse, som kan vere vanskelig å teste på eksamen.

Studieprogrambeskrivinga: Oversikten over emna i programmet er forvirrande, då dei same emna beskrivast både under «obligatoriske emne» og «spesialisering». Eitt av disse avsnitta kan derfor fjernast, og mitt forslag er å fjerne avsnittet «spesialisering». Alle emna er obligatoriske så den

tittelen vil dekke disse emna. Under «obligatoriske emne» manglar PSYK106, som er nemnt i «spesialisering», som også er forvirrande. Under «Planforslag» 1. og 2. semester, refererast til emne som ikkje finnast i programmet, m.a. EXFAC03P og PSYK100. Denne informasjonen må oppdaterast.

25.10.20

Magne Arve Flaten, programsensor

Instituttleiar ved Institutt for åtferdsvitskap, OsloMet

Professor ved Institutt for psykologi, NTNU